

HUR MÅR DEMOKRATIN I GÖTEBORG?

MARIA SOLEVID
STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN
GÖTEBORGS UNIVERSITET

— GÖTEBORG 400 ÅR —

HÖG TID FÖR GÖTEBORG

Björn Rönnerstrand, Maria Solevid & Henrik Oscarsson (red)

*”År 2021 är Göteborg internationellt känd som en modig
förebild för hållbar tillväxt. Vi är en innovativ, öppen och
inkluderande stad där alla invånare känner mening och
delaktighet.”*

Hämtat ur Visionen för Göteborgs 400-årsjubileum

Utgångsläget

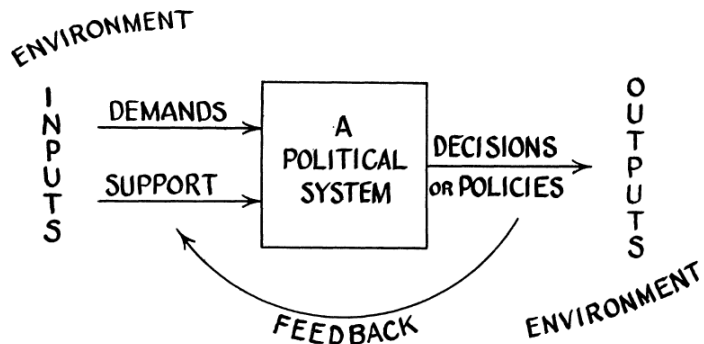
- 2014 års folkomröstning om Trängselskatt och frågan om Västlänken har under lång tid påverkat politik och demokrati i Göteborg, både invånarna och politikerna
 - Infrastrukturfrågor relativt högt på agendan
 - Två nya lokala partier, Vägvalet (2010-2018) och Demokraterna (2018-)
- Ca hälften av landets kommuner har representation av lokalt parti/er (SKR 2019)
- Det vanligaste är att utslaget i folkomröstningar efter folkiniciativ *inte* följs (SKR 2020)
- Göteborg är en starkt segregerad stad och social ojämlikhet brukar påverka politisk ojämlikhet

Hur analyserar vi invånarnas deltagande i och utvärdering av den lokala demokratin?

Politikens inflödessida

(medborgarna artikulerar behov - jämlikhet)

- ✓ Valdeltagande
- ✓ Politiskt intresse
- ✓ Upplevda möjligheter att påverka
- ✓ Politiskt deltagande
- ✓ Sakfrågeåsikter

Politikens utflödessida

(medborgarna utvärderar - legitimitet)

- ✓ Förtroende för hur staden sköter sina verksamheter
- ✓ Förtroende för Göteborgs politiker
- ✓ Nöjd med hur den lokala demokratin fungerar
- ✓ Förtroende för kommunstyrelsen

Politikens inflödessida

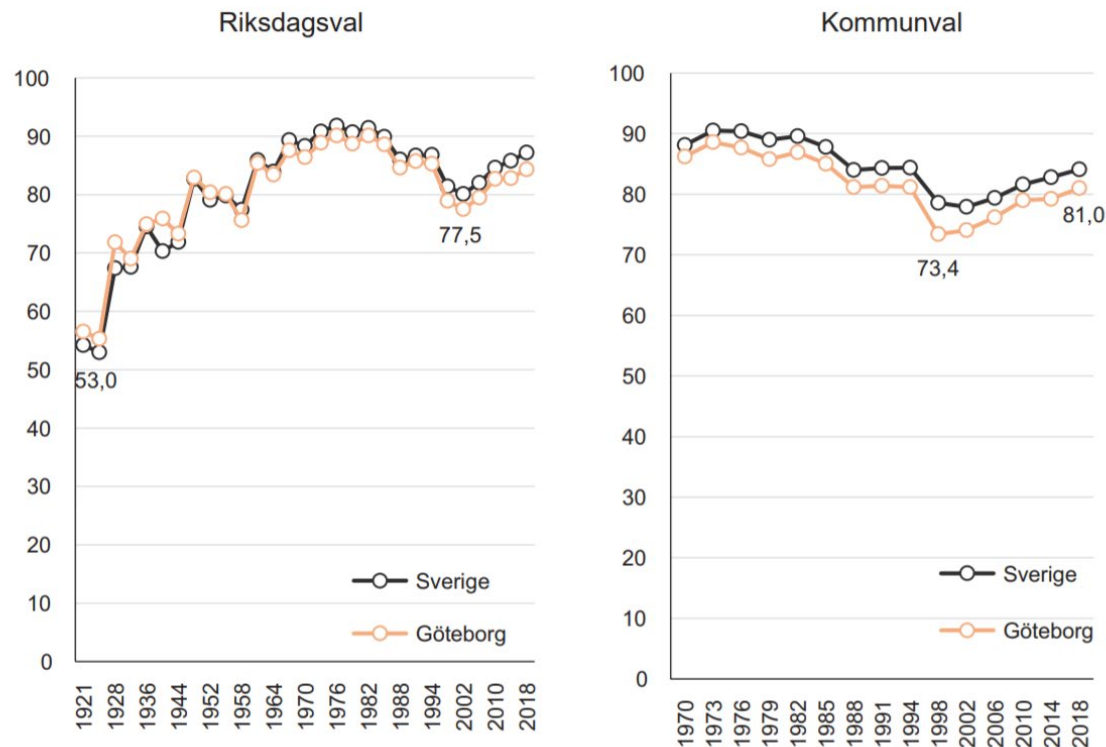
(medborgarna artikulerar behov)

- ✓ Valdeltagande
- ✓ Politiskt intresse
- ✓ Upplevda möjligheter
att påverka
- ✓ Politiskt deltagande
- ✓ Sakfrågeåsikter

Valdeltagande i Göteborg

- 2018 röstade 81,0 procent av Göteborgarna i lokalvalet
- Valdeltagandet är systematiskt lägre i Göteborg än i andra kommunval.
- I Göteborg finns omkring 20 000 personer som har kommunal men inte nationell rösträtt.

Figur 1 Valdeltagande i Göteborgs Stad jämfört med riket som helhet vid riksdagsval 1921–2018 och kommunval 1970–2018 (procent)

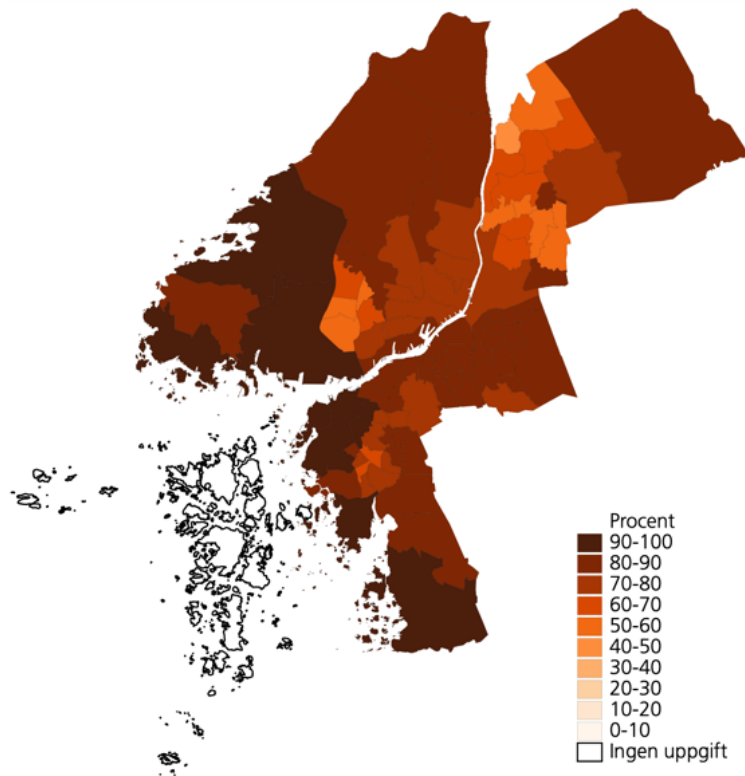
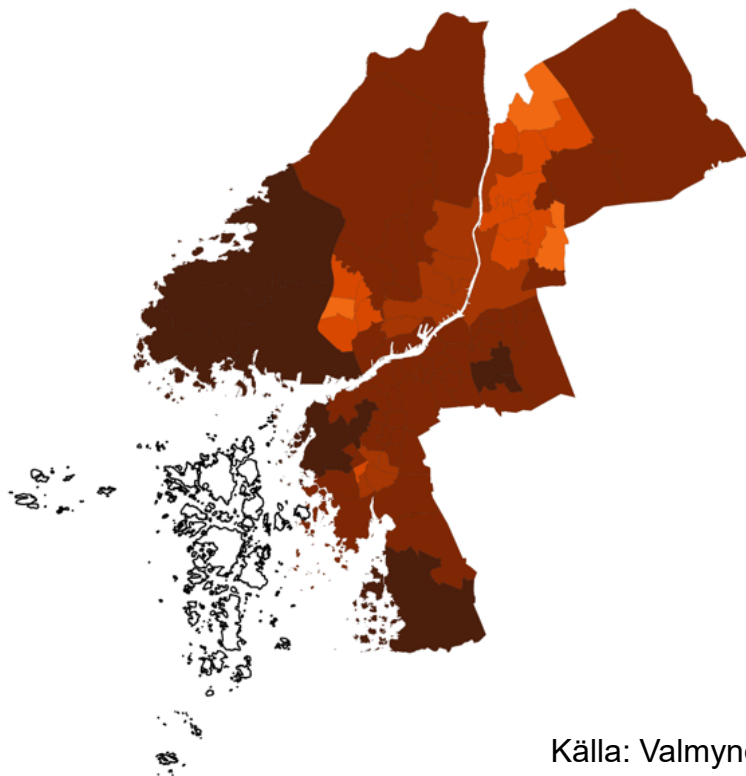
Kommentar: Resultaten visar andelen av den röstberättigade befolkningen i Sverige/Göteborg som röstade vid andrakammarval och riksdagsval under perioden 1921–2018.

Källa: SCB, Valmyndigheten.

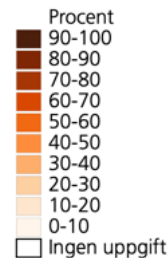
Valdeltagande i Göteborg

Riksdagsvalet 2018

Kommunvalet 2018

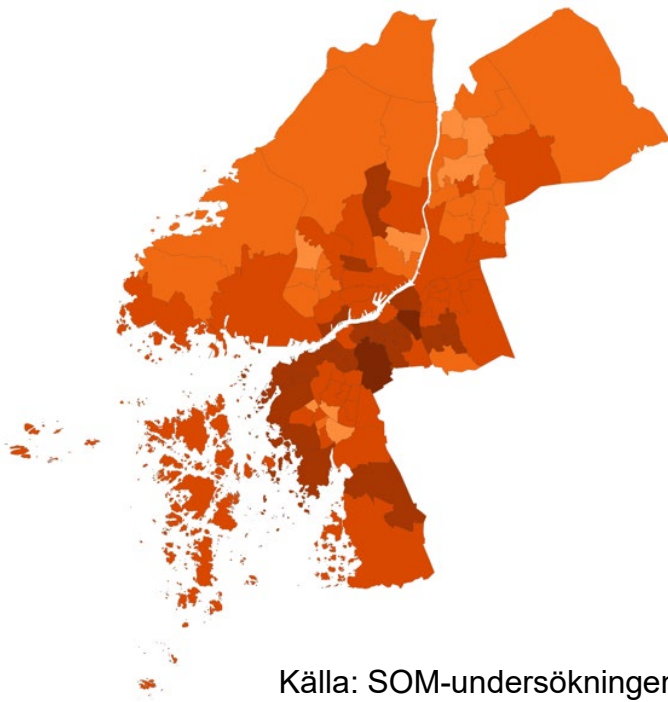

Källa: Valmyndigheten

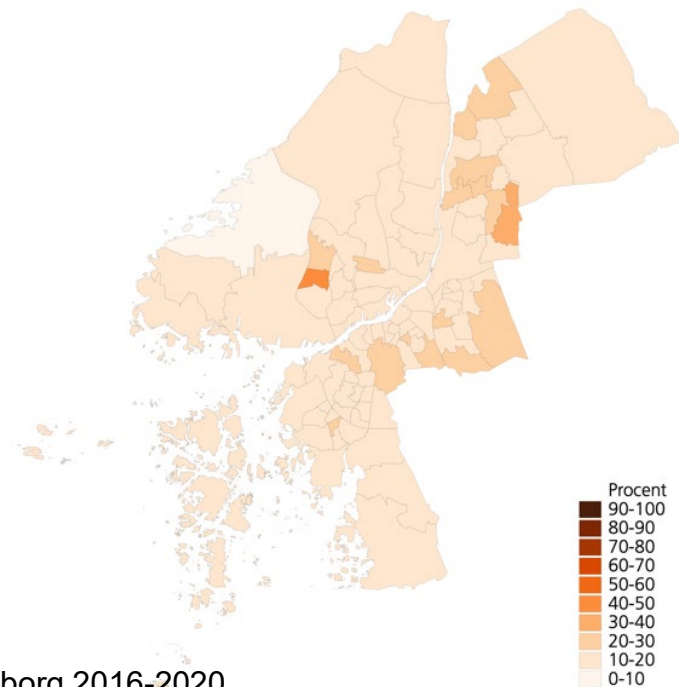

Intresse och möjligheter att påverka

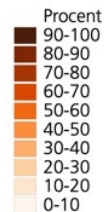
Politiskt intresse

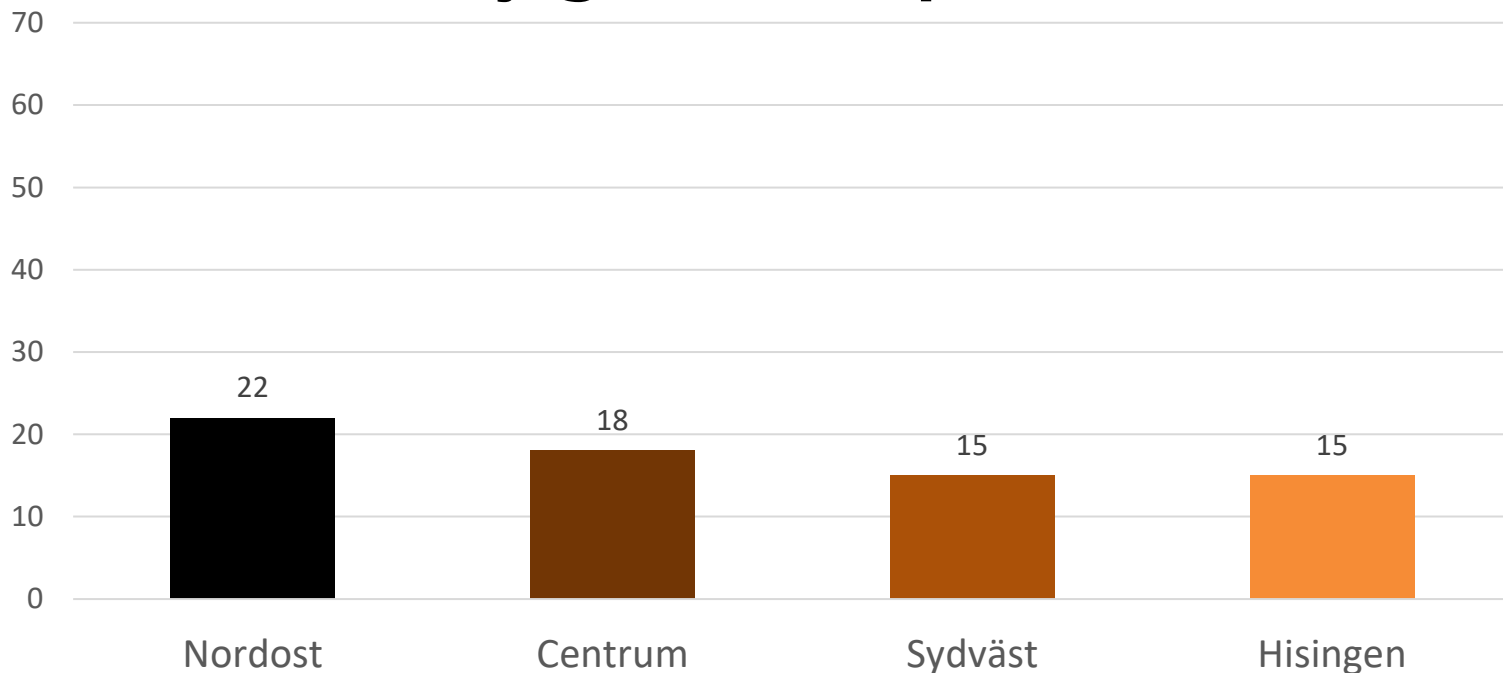
Möjligheter att påverka politiska beslut
i Göteborgs stad

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2020

Andel som upplever att de har goda möjligheter till påverkan

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2020

Topp-10 politiska förslag 2016-2020

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Varken bra eller dåligt förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Summa procent	Antal svarande	Balans- mätt	Andel bra
Satsa på billigare kollektivtrafik	65	23	8	2	2	100	4 193	+84	88
Satsa mer på ett miljövänligt samhälle	46	37	14	2	1	100	3 295	+80	83
Öka kameraövervakningen på allmänna platser	45	30	14	7	4	100	9 218	+64	75
Dubbelspår för tåg mellan Göteborg och Borås	37	30	29	2	2	100	14 534	+63	67
Marieholmstunneln (ny älvtunnel)	33	31	30	3	3	100	14 473	+58	64
Minska inkomstskillnaderna i samhället	38	30	21	8	3	100	3 276	+57	68
Nya hus bör i högre utsträckning byggas i klassisk stil	34	30	26	6	4	100	1 841	+54	64
Bedriva mer äldrevård i kommunal regi	35	28	26	7	4	100	1 844	+52	63
Begränsa användandet av elsparkcyklar	35	25	22	11	7	100	4 181	+42	60

Botten-10 politiska förslag 2016-2020

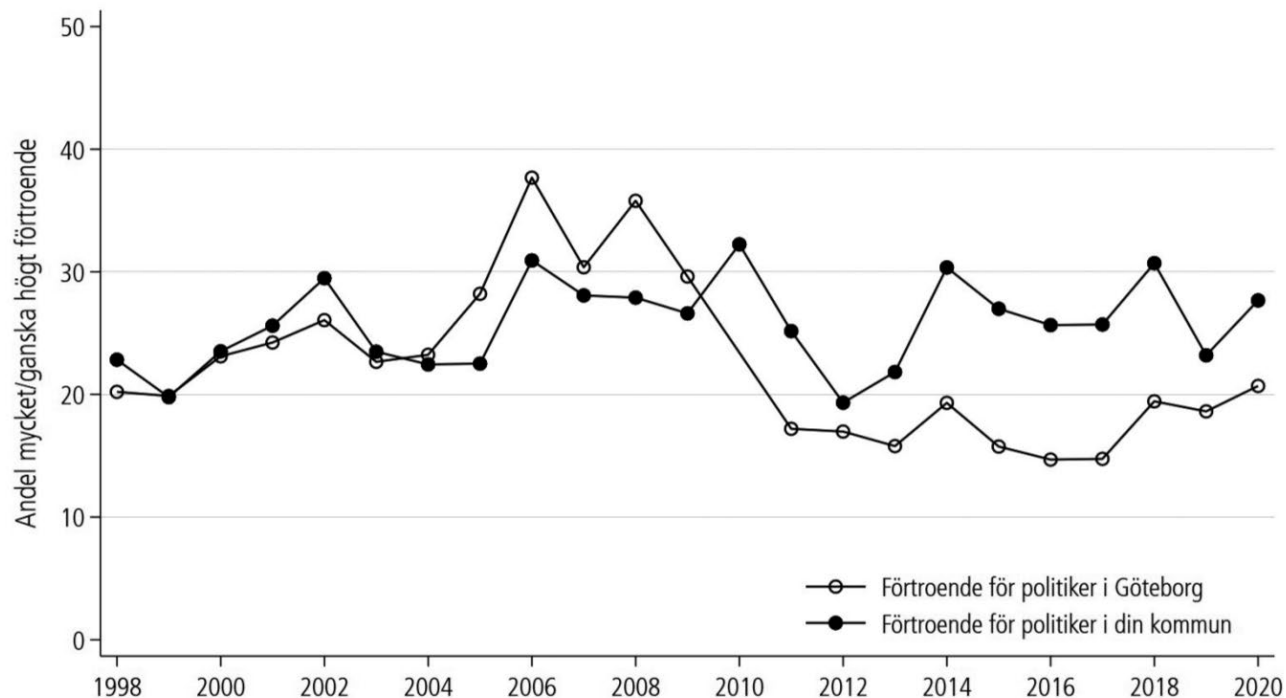
	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Varken bra eller dåligt förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Summa procent	Antal svarande	Balans- mått	Andel bra
Västlänken (tågtunnel under Göteborg)	15	21	20	13	31	100	14 570	-8	36
Öppna fler flyktingboenden	10	19	28	17	26	100	4 979	-14	29
Trängselskatt i Göteborg	15	18	18	13	36	100	14 632	-16	33
Bygga bostäder på Heden	12	17	22	22	27	100	8 285	-20	29
Införa lottning till populära skolor	9	16	29	20	26	100	7 242	-21	25
Minska den offentliga sektorn	8	15	29	23	25	100	3 184	-25	23
Omvandla en del av hyresrätterna i allmännyttan till bostadsrätter	9	14	25	22	30	100	1 851	-29	23
Riva nya Ullevi för att ge plats till bostäder och kontor	7	9	19	27	38	100	2 296	-49	16
Minska allmän- nyttan genom att sälja bestånd till privata hyresvärdar	4	9	25	21	41	100	2 284	-49	13
Sälja det kommunala elbolaget Göteborg Energi till privata aktörer	4	7	28	23	38	100	1 829	-50	11

Politikens utflödessida

(medborgarna utvärderar)

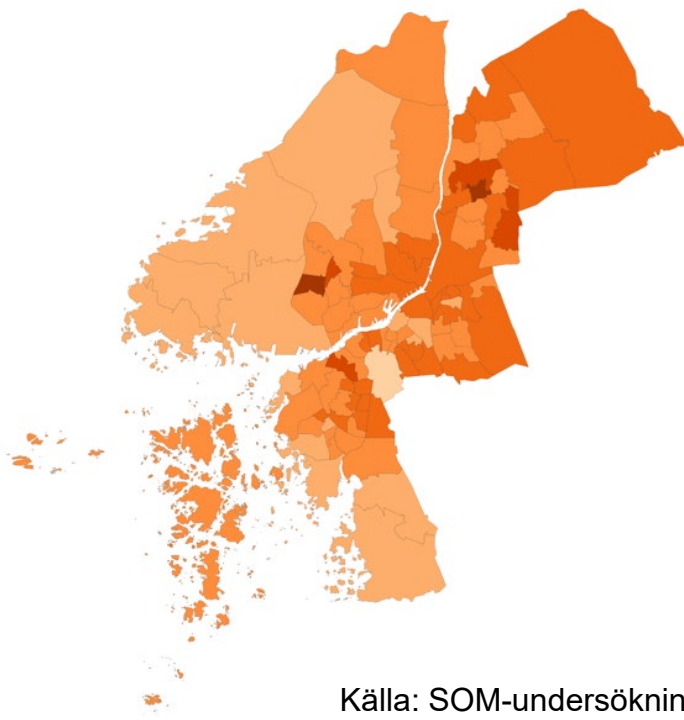
- ✓ Förtroende för hur staden sköter sina verksamheter
- ✓ Förtroende för Göteborgs politiker
- ✓ Nöjd med hur den lokala demokratin fungerar
- ✓ Förtroende för kommunstyrelsen

Figur 4 Göteborgarnas förtroende för politiker i Göteborg jämfört med
Västsvenskaras förtroende för sina kommunpolitiker, 1998–2020
(procent)

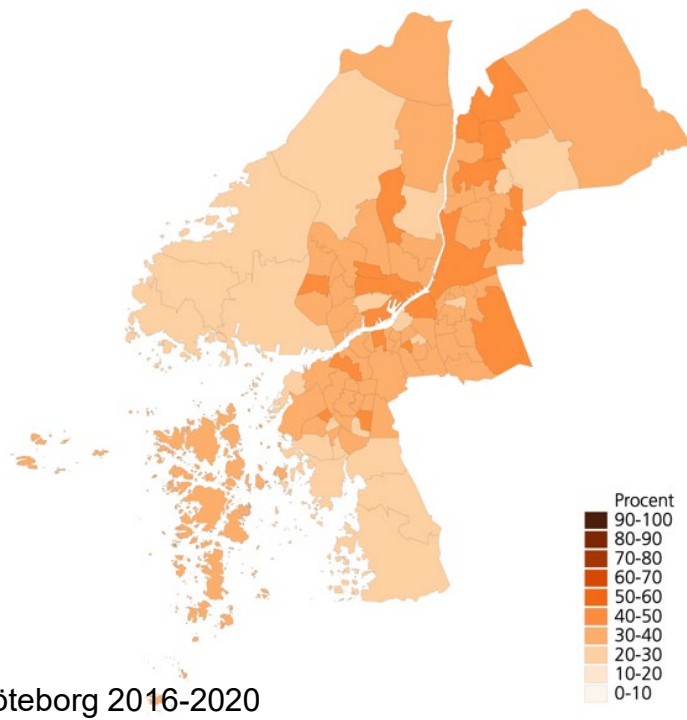

Förtroende för staden och dess politiker

Förtroende för hur Göteborgs stad
sköter sina uppgifter

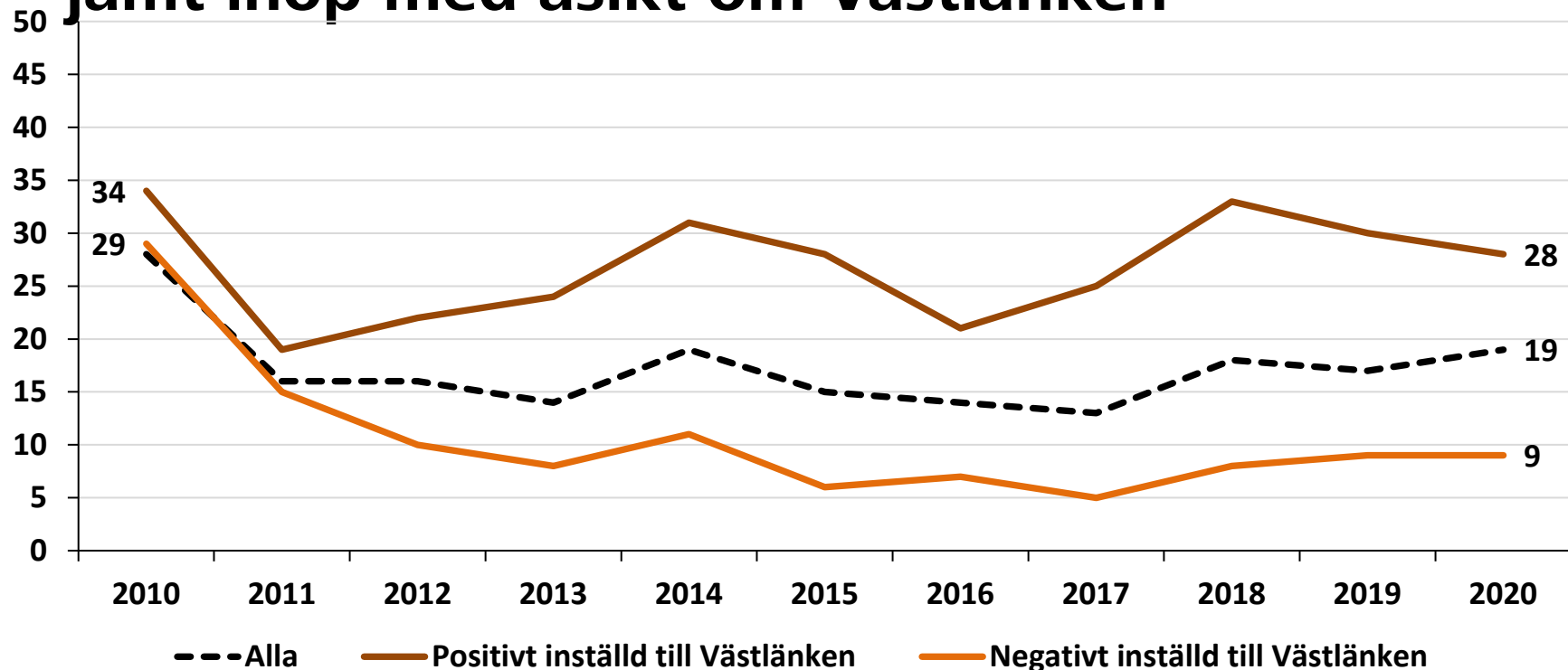
Förtroende för
politiker i Göteborg

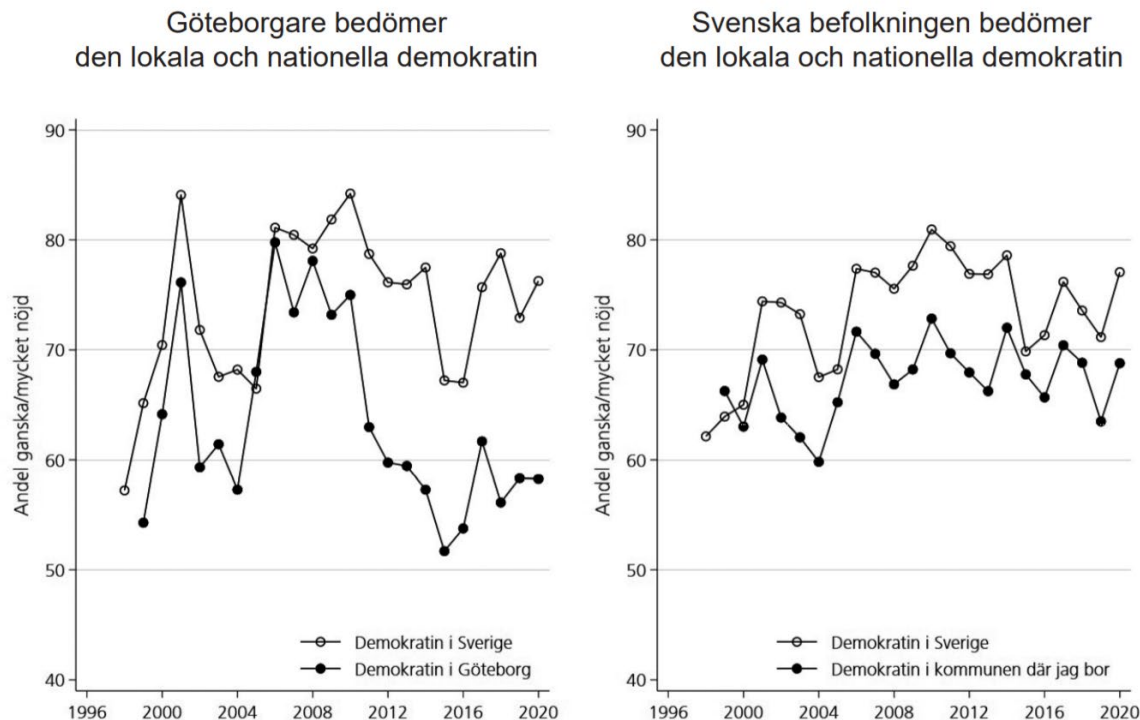
Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2020

Procent
90-100
80-90
70-80
60-70
50-60
40-50
30-40
20-30
10-20
0-10

Förtroende för kommunens politiker hänger allt jämt ihop med åsikt om Västlänken

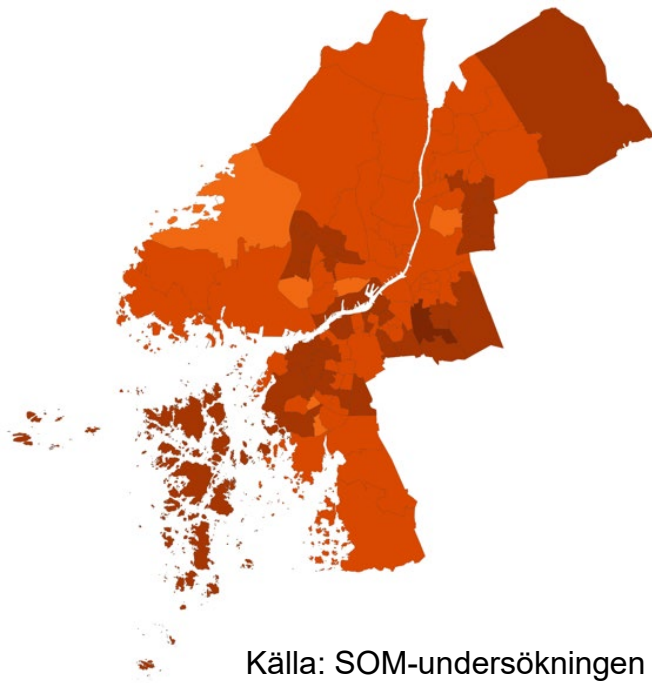
Figur 6 Göteborgarnas nöjdhet med den lokala och nationella demokratin jämfört med svenska befolkningens nöjdhet med den lokala och nationella demokratin 1998–2020 (procent)

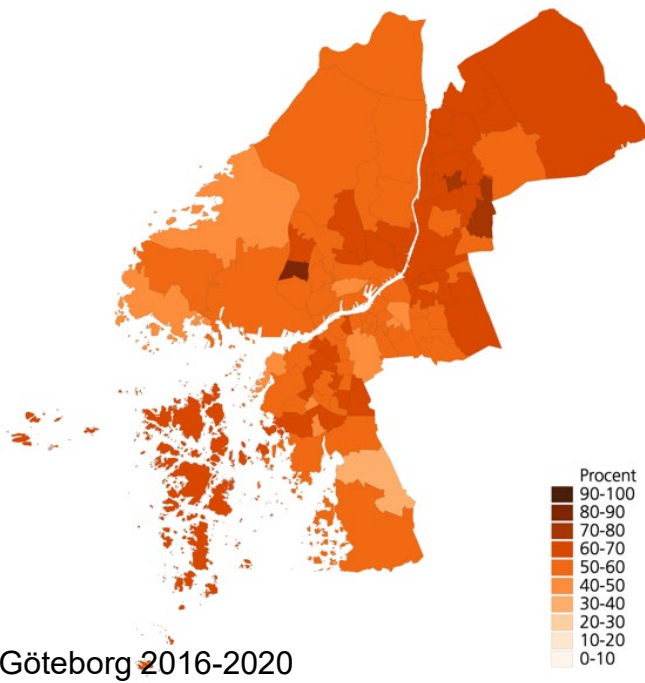
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1998-2020

Nöjd med demokratin

Demokratin i Sverige

Demokratin i Göteborg

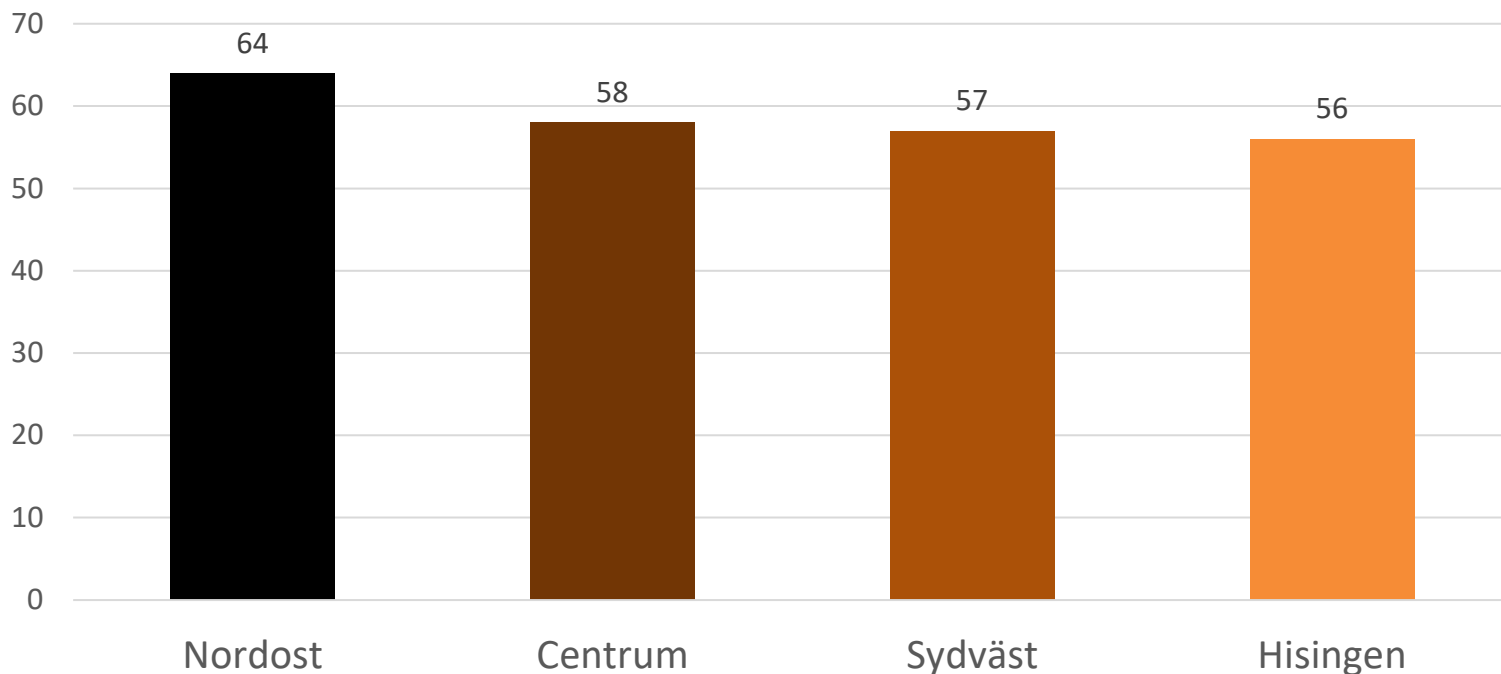

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2020

Procent

90-100
80-90
70-80
60-70
50-60
40-50
30-40
20-30
10-20
0-10

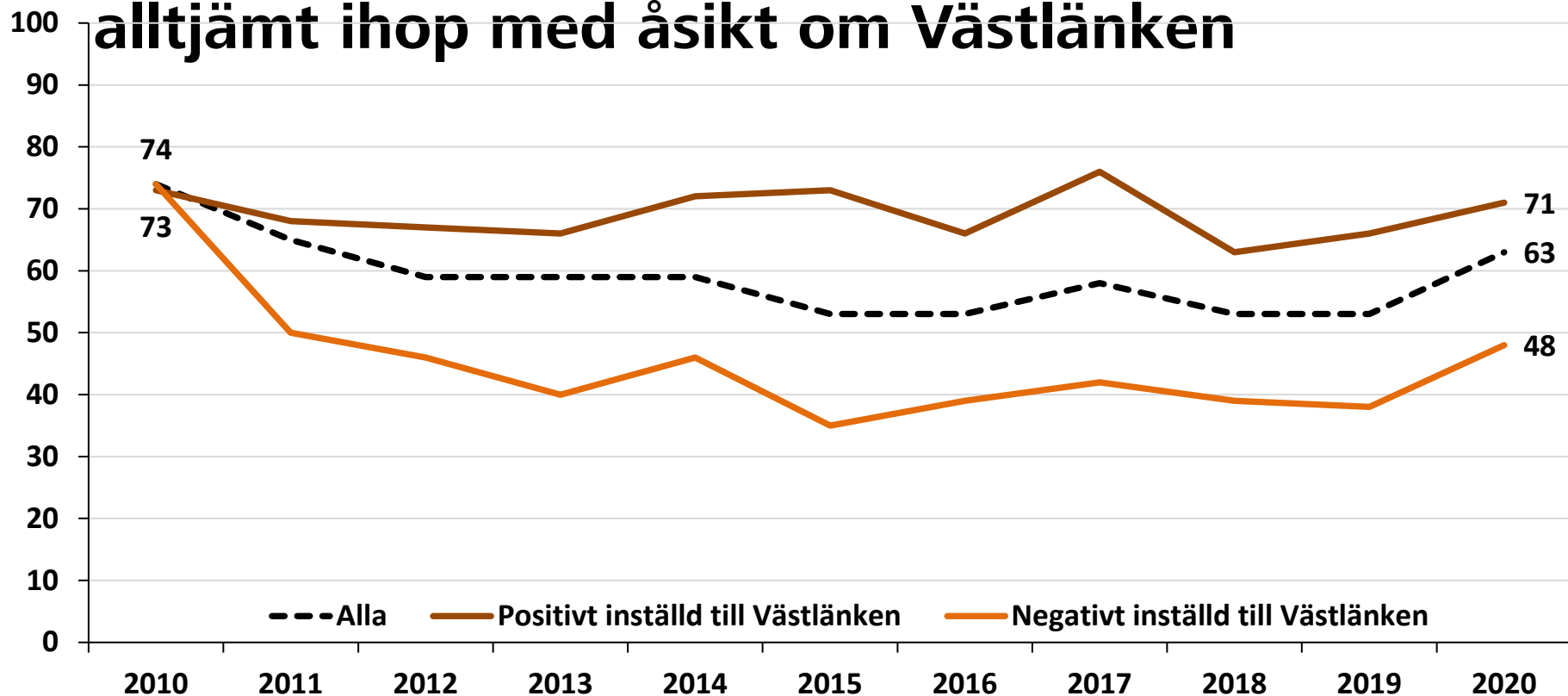
Andel nöjda med demokratin

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2020

Allmänt sett, hur nöjd är du med sätt på vilket demokratin fungerar i: Den kommun där du bor.
Andel med mycket/ganska nöjda

Bedömning av den lokala demokratin hänger alltså ihop med åsikt om Västlänken

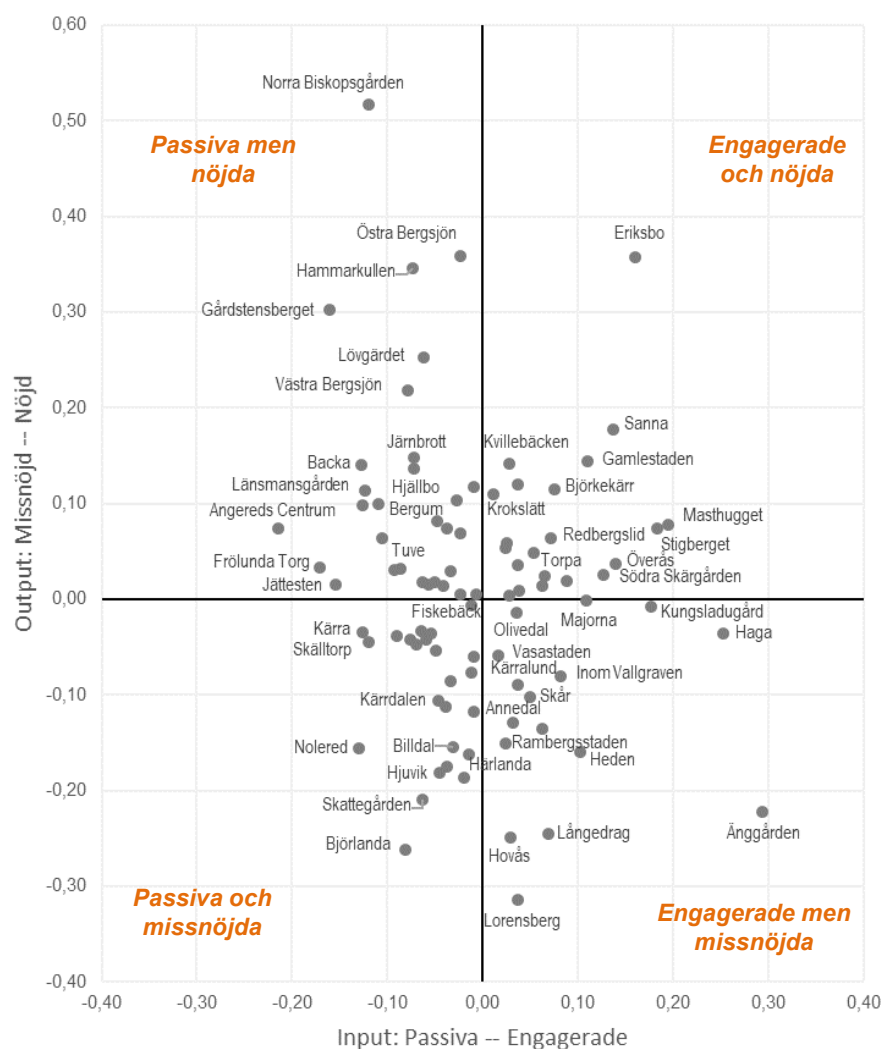

INPUT: passiv-engagerad

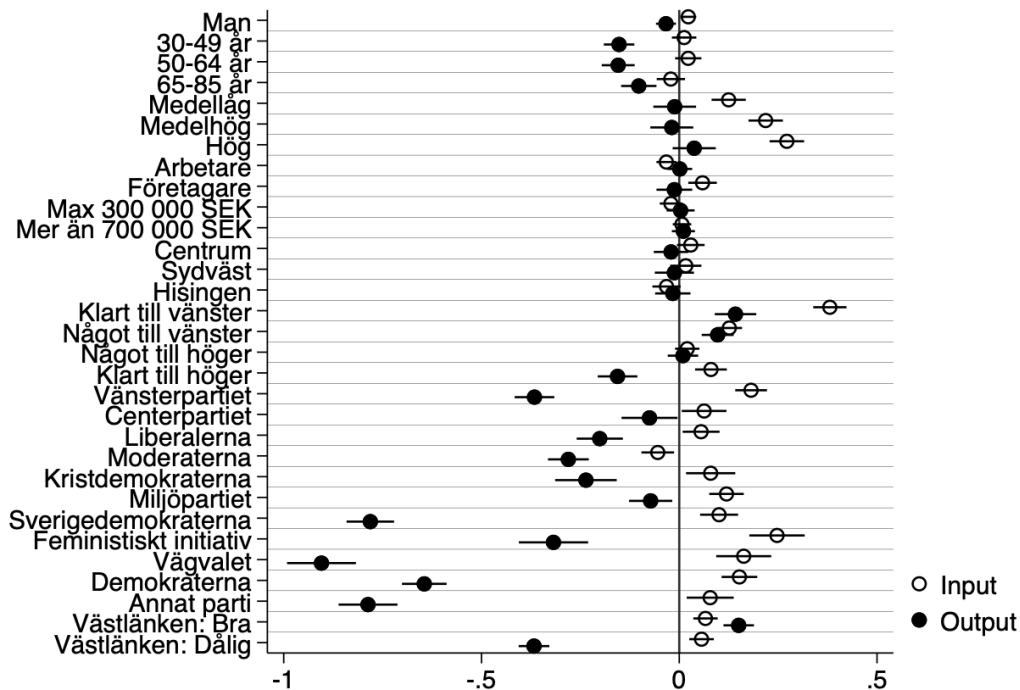
OUTPUT: Missnöjd-nöjd

<i>Passiva men nöjda</i>	<i>Engagerade och nöjda</i>
<i>Passiva och missnöjda</i>	<i>Engagerade men missnöjda</i>

Demokratikartan i Göteborg

Vilka individfaktorer förklarar engagemang (input) respektive missnöje (output) i den lokala demokratin?

Hur mår demokratin i Göteborg?

- Svar: sisådär
- Input: förväntade mönster avseende intresse och engagemang – i flera fall – men inte alltid - går social/ekonomisk/etnisk ojämlikhet hand i hand med politisk ojämlikhet
- Output: grupper av (ofta) resursstarkare göteborgare uppvisar ovanligt låga nivåer av förtroende och nöjdhet
- En väl fungerande demokrati lär sig av tidigare erfarenheter

Tack för att ni har lyssnat!

— GÖTEBORG 400 ÅR —

HÖG TID FÖR GÖTEBORG

Björn Rönnerstrand, Maria Solevid & Henrik Oscarsson (red)